

Його ім'я носить університет

На затишному університетському подвір'ї, де часто відбуваються різнопланові студентські заходи розміщена оригінальна бронзова статуя Святого Петра Могили (скульптор Я. М. Ряснянський). Така ж скульптура, тільки гіпсова копія, зустрічає всіх відвідувачів на парадному вході головного корпусу університету.

Хто ж такий Петро Могила?

Петро Могила народився 21 грудня 1596 р. в м. Яссах, у сім'ї молдовського правителя (господаря) Симеона Могили та угорської княжни Маргарет (Маргіт). У 1607 р. його родина вимушена була переїхати на ту територію Польщі, яка зараз відноситься до

України. Так Петро Могила у віці 11 років потрапляє на західноукраїнські землі й подальша його доля відтепер буде пов'язана з Україною.

Початкову освіту він здобув у колі наставників Львівської братської школи і завершив її у вищих школах Західної Європи. Опанував досконало тодішню українську, польську, румунську, латинську і грецьку мови та здобув загальну світську освіту, а згодом і релігійну. У віці 20-22 років Петро Могила став офіцером польської армії.

Після повернення з військової служби він переїздить ближче до Києва, де спершу купує маєток у Рубежівці, потім – Мухойдах і Опачині. Перебуваючи в Рубежівці, часто відвідував Київ, де зав'язав близькі стосунки з тогочасним православним митрополитом Іовом Борецьким, який став його духовно-релігійним провідником.

Ставши священником, у грудні 1627 р. був здійснений акт висвяти Петра Могили на Києво-Печерську архимандрію, а 1632 р., коли Річ Посполита вступила в період правління Владислава IV, Петро Могила очолив Київську митрополію. Митрополит Петро «зумів вибрати перспективу розвитку народу й країни», а засобом до здійснення своїх намірів для нього стала освіта.

Петро Могила активно вживав заходів щодо організації пристойного тогочасного навчального закладу. Нею стала духовна Лаврська школа, яка містилася поблизу Троїцького шпитального монастиря й утримувалася на власні кошти митрополита. До речі, в Києві вже існувала Братська школа на Подолі, заснована 1615 р. на засадах православ'я. Петро Могила намагався поєднати духовні традиції цих шкіл з європейськими передовими освітянськими технологіями. Щоб не розпорошувати сили щодо поліпшення духовної національної освіти, братчики домовилися з Петром Могилою про об'єднання зусиль для вдосконалення навчального процесу.

Навчання в об'єднаній школі розпочалося 1 вересня 1632 р. на території, дарованій 15 жовтня 1615 р. фундаторкою Братського Богоявленського монастиря й Братської школи Галшкою Гулевичівною. 10 листопада 1632 р. король Владислав IV підписав привілей на перетворення цього закладу в Києві на колегіум.

Об'єднання цих шкіл заклало основи вищої освіти на території колишньої Київської Русі. Утворений Києво-Могилянський колегіум став фактично першим православним університетом. Саме з цього часу почала своє історичне існування майбутня Києво-Могилянська академія.

Святий Петро вважав за потрібне забезпечити зростання шкіл, в яких хотів просвітити дітей духівництва, панівних верств населення і простих людей. «...На кошт мого родинного майна, – відзначав Петро Могила, – я завжди постачав, постачаю і дуже бажаю постачати за допомогою небесною до кінця мого життя школу книгами, учителями, засобами до утримання бідних студентів...». Зокрема він відписав на Колегіум лаврські вотчини Вишеньки й Гнідин, а також власний хутір Позняківщину. Розпочав створення бібліотеки, збудував нове шкільне приміщення поряд із будинком Гальшки Гулевичівни та церквою святих Бориса й Гліба, а в 1635 р. відкрив бурсу.

Петро Могила мріяв поширити започатковану ним систему освіти на всю Україну. 1634 р. він організував філію Київського колегіуму у Вінниці, згодом, у 1639 р., цю філію було переведено у місто Гощу. В 1636 р. була відкрита філія колегіуму і в Кременці. Крім того, Петро Могила заснував освітні заклади нового спрямування навіть за межами України. За його допомогою було організовано слов'яно-греко-латинську академію в тодішній столиці Молдови Яссах, куди було направлено чотирьох київських викладачів. У 1640 р., Київський митрополит звернувся й до царя Михайла Федоровича з пропозицією заснувати і в Москві подібну школу, але ця пропозиція тоді не була прийнята.

Крізь століття освітянські традиції, сформовані Петром Могилою, продовжують своє життя в Києві в стінах Національного університету «Києво-Могилянська Академія», на Волині в Національному університеті «Острозька академія», а на півдні України

саме в Миколаєві у Чорноморському державному університеті імені Петра Могили. Саме в цих закладах найбільш плідно реалізується концепція Святителя Петра Могили щодо тісного поєднання культурно-освітніх національних традицій, передових наукових досягнень і впровадження світової позитивної практики в навчальний процес.

Служіння Петра Могили, яке спрямовувалося на розвиток освіти, становлення богословської академічної думки було вшановано через віки. В 1996 р. Петро Могила був канонізованим у святі як Українською Православною Церквою, так і Українською Православною Церквою Київського Патріархату. В 2002 р. Святий Синод Румунської Православної Церкви теж урочисто проголосив канонізацію Петра Могили.

Нині, колектив Чорноморського державного університету ім. Петра Могили вийшов з ініціативою до місцевої влади щодо відкриття на території закладу каплиці на честь Святого Петра Могили, ім'я якого з 2002 р. носить університет.

Серед чисельних відзивів про утвердження і зміцнення в Миколаєві Могилянського освітянського духу найвлучнішою є віршована констатація М. В. Донченка – кандидата технічних наук, доцента, вченого секретаря Ради ЧДУ імені Петра Могили про те, що:

*Тут, на старих
Ігульських схилах,
Прорвавши круговерть
віків,
Стоїть
собі
Петро Могила,
Як представник
сругих світів.
Перед його очима
кружить
То дощ,
то сніг,
то заметіль,
Або
студентській гомін дужий
Прогонить тишу
звідусіль.
Він бачив все,
але такого
і сподіватися
не міг.
Відчути дух
студентський
знову,
Академічний оберіг...
Студентський гомін –
це не просто.
То спрага знань,
науки зов.
То академія,
як острів,
З глибин віків
з'явилась знов.*

